

29. 6. 2004

ID: 27059

Neodstranitelná vada

Za vadu je možno považovat nedostatek takové vlastnosti, která se u věcí téhož druhu a stáří obecně přepokládá a jejíž neexistencí je možnost využití věci k danému účelu nikoli nepodstatně snížena. Za neupotřebitelnou je třeba považovat takovou věc, u níž vyšla najevo neodstranitelná vada, a předmět koupě nelze pro ni užívat dohodnutým způsobem nebo řádně, nebo vyšla najevo obdobná vada, která je sice odstranitelná, avšak náklady na opravu jsou neúměrné ceně věci - oprava by byla ekonomicky neúčelným nákladem v poměru ke kupní ceně, což způsobuje, že zjištěná vada je vadou neodstranitelnou.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 154/2003, ze dne 21.5.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně T. - zakládání staveb, spol. s r. o., zastoupené JUDr. M. K., advokátem, proti žalovanému J. Ž., zastoupenému JUDr. J. J., advokátkou, o zaplacení částky 114 600 Kč s příslušenstvím oproti vydání osobního automobilu, vedené u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. 6 C 197/94, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 4. září 2002 č. j. 29 Co 379/2002 - 154 tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 4. září 2002 č. j. 29 Co 379/2002 - 154 a rozsudek Okresního soudu v Berouně ze dne 22. 11. 2001 č. j. 6 C 197/94 - 125, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Berouně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Původní žalobce K. P. se po žalovaném domáhal zaplacení kupní ceny vozidla zn. Rover a náhrady nákladů na jeho následnou opravu, celkem ve výši 114 600 Kč s příslušenstvím, neboť dne 5. 9. 1994 platně odstoupil od kupní smlouvy uzavřené dne 23. 5. 1994. V průběhu řízení zmíněný žalobce zemřel a do jeho práv a povinností vstoupila ve smyslu § 107 o. s. ř. jeho dědička M. P. Následně namísto dosavadní žalobkyně vstoupila do řízení společnost T. - zakládání staveb, spol. s r. o., (usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 3. září 2002 č. j. 29 Co 379/2002 - 146) z důvodu postoupení pohledávky.

Okresní soud v Berouně rozsudkem ze dne 22. 11. 2001 č. j. 6 C 197/94 - 125 poté, co jeho předchozí rozsudek ze dne 24. července 1997 č. j. 6 C 197/94 - 67, kterým uložil žalovanému zaplatit původnímu žalobci částku 114 600 Kč se 16 % úrokem od 5. 9. 1994 do zaplacení proti vrácení osobního auta zn. Rover SPZ BED 53-70, byl zrušen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 6. února 1998 č. j. 29 Co 4/98 - 82 a věc vrácena k dalšímu řízení soudu prvního stupně, zamítl žalobu na uložení povinnosti zaplatit žalovanému částku 114 600 Kč se 16 % úrokem od 5. 9. 1994 do zaplacení proti vrácení osobního auta zn. Rover SPZ BED 53-70, číslo motoru 4 HT-49986, č. karoserie SA 3RHWE 8 GM 318817 ; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud po zjištění, že v době prodeje se jednalo o starší použité vozidlo, které bylo běžně opotřebeno, jak to odpovídalo jeho stáří, běžnému užívání a běžné údržbě, dospěl k závěru, že odstoupení od kupní smlouvy, které žalobce provedl dopisem ze dne 5. 9. 1994, nebylo po právu, neboť vozidlo nemělo vady, které vyšly dodatečně najevo a které činily vozidlo neupotřebitelným.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. září 2002 č. j. 29 Co 379/2002 - 154 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Soud při právním posouzení věci vyšel zejména ze zjištění, že stav prodaného vozidla odpovídal jeho stáří. Dovodil, že vada, která vyšla najevo po koupi automobilu při používání původním žalobcem, nečiní automobil neupotřebitelným, neboť existuje možnost opravy vozidla. Soud neuznal za oprávněnou argumentaci srovnávající předpokládanou cenu opravy s kupní cenou, když při sjednávání kupní ceny spíše nižší, než odpovídalo tehdejší hladině cen ojetých vozidel obdobných typů, bylo přihlédnuto ke stáří a stavu prodávaného vozidla. Soud dále uzavřel, že žalobkyně neprokázala ani ujištění původního žalobce ze strany žalovaného o určitých vlastnostech, zejména vyminěných, a nebo ujištění o bezvadnosti prodávané věci (ujištění o řádném technickém stavu takovým ujištěním není, rozumí se tím, že stav ke dni prodeje odpovídá uvedenému roku výroby 1985). Neobstálo ani tvrzení o uvedení původního žalobce v omyl, pokud jde o počet ujetých kilometrů, jestliže tento počet není v kupní smlouvě uveden a v době prodeje bylo oběma účastníkům známo, že tachometr nefunguje. Soud proto dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala skutečnosti, které by opravňovaly původního žalobce podle §

597 odst. 1 nebo 2 obč. zák. od smlouvy odstoupit.

Proti potvrzujícímu výroku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, které odůvodňuje nesprávným právním posouzením věci, jež spadá především v závěru, že vada, ke které došlo po koupi automobilu při používání původním žalobcem, nečiní automobil neupotřebitelným, protože existuje možnost opravy, a původní žalobce nebyl oprávněn ve smyslu § 597 odst. 1 nebo 2 obč. zák. od smlouvy odstoupit. Dovolatelka především namítá, že v daném případě se jedná, podle dosavadní judikatury, o vadu právně neodstranitelnou. Odkazujíc na znalecký posudek J. P., podle něhož by náklady na opravu činily 54 800 Kč až 74 000 Kč, přičemž sjednaná a zaplacená byla kupní cena ve výši 80 000 Kč připomíná, že za vadu neodstranitelnou se považuje i vada odstranitelná se značnými ekonomicky neúčelnými náklady na opravu v poměru ke kupní ceně. Má tedy za to, že je-li vada neodstranitelná, není správný závěr odvolacího soudu, že vada nečiní automobil neupotřebitelným. Dovolatelka zdůrazňuje, že původní žalobce kupoval automobil s tím, že bude třeba provést po havárii pouze opravu havarované karoserie, ale jinak byl automobil podle kupní smlouvy v řádném technickém stavu. Pokud se po najetí 1 500 km po uzavření kupní smlouvy objevila vada válců motoru prodaného automobilu, nebylo to důsledkem okolností, které by nastaly až po uzavření kupní smlouvy, ale tato vada válců musela existovat už při používání vozidla prodávajícím, který kupujícího (původního žalobce) na tuto vadu neupozornil. Původní žalobce proto po právu od kupní smlouvy odstoupil. Dovolatelka má dále za to, že kupoval-li původní žalobce automobil s informací, že je na něm najeto 120 000 km a přitom podle znaleckého posudku byl skutečný počet najetých kilometrů výrazně vyšší, mezi 180 000 až 250 000 km, uvedl prodávající kupujícího v omyl v otázce podstatné pro uzavření kupní smlouvy. Na závěr svého dovolání žalobkyně upozornila, že soud prvního stupně ani odvolací soud nepoučil strany podle § 119a o. s. ř. o nutnosti uvést všechny rozhodné skutečnosti a důkazy dřív, než bude vyhlášeno rozhodnutí, když protokol z jednání ze dne 14. 11. 2001 uvádí poučení podle § 119 o. s. ř. Dovolatelka je přesvědčena, že bylo porušeno její právo na spravedlivý proces, jestliže řízení bylo pravomocně skončeno až po 8 letech od jeho zahájení a navrhla, aby dovolací soud v dané věci zrušil rozsudek odvolacího soudu i soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k dovolání žalobkyně zpochybnil přípustnost dovolání, a v případě, že by dovolání bylo přípustné, navrhl jeho zamítnutí, neboť rozhodnutí odvolacího soudu považuje za správné.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací při posuzování tohoto dovolání vycházel v souladu s body 1., 15., 17., hlavy první, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, z občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2001 (dále jen „o. s. ř.“).

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 o. s. ř.), neboť bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu do výroku, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku, protože byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř.]. Dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou (účastníkem řízení), řádně zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.), splňuje formální i obsahové znaky předepsané § 241a odst. 1 o. s. ř. a z obsahu dovolání vyplývá, že dovolatelka uplatnila dovolací důvody podle § 241a odst. 2 písm. a), b) o. s. ř.

Dovolací soud přezkoumal rozsudek Krajského soudu v Praze v souladu s ustanovením § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny.

Namítá-li dovolatelka, že bylo porušeno její právo na spravedlivý proces, jestliže řízení bylo pravomocně skončeno až po 8 letech od jeho zahájení, nejedná se v tomto směru o žádnou vadu řízení uvedenou v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. Měla-li žalobkyně za to, že v dané věci nebylo rozhodnuto v přiměřené době, a že dochází k průtahům řízení, mohla uplatnit ochranu svého práva podle § 6 a násl. zákona č. [335/1991](#) Sb., o soudech a soudcích a zákona č. [436/1991](#) Sb., o některých opatřeních v soudnictví, o volbách přísedících, jejich zproštění a odvolání z funkce a o státní správě soudů České republiky, a následně po 1.4.2002 podle § 164 a násl. zákona č. [6/2002](#) Sb. podáním stížnosti (srov. např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 169/96, publikované ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu v sešitě č. 5, ročník 1996 a rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 228/2000, publikované ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu v sešitě č. 18, ročník 2000). Z obsahu spisu nevyplývá, že by toto právo žalobkyně uplatnila.

Námítka dovolatelky, že soud prvního stupně ani odvolací soud nepoučil strany podle § 119a o. s. ř. o nutnosti uvést všechny rozhodné skutečnosti a důkazy dřív, než bude vyhlášeno rozhodnutí, směřuje k uplatnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., jímž lze namítat, že rozhodnutí odvolacího soudu je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Dovolací soud dospěl k závěru, že z obsahu spisu (č.l. 120/verte) vyplývá, že účastníci byli soudem prvního stupně poučeni o nutnosti uvést všechny rozhodné skutečnosti a důkazy dřív, než bude vyhlášeno rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 119a odst. 1 o. s. ř., neboť v písemném vyhotovení protokolu o jednání ze dne 14. 11. 2001 je zaznamenáno, že zástupce žalobkyně ani zástupce žalovaného neměli při jednání dne 14. 11. 2001 další návrhy na doplnění dokazování. Následný záznam průběhu jednání nasvědčuje tomu, že v dané věci došlo pouze ke zřejmé nesprávnosti při v písemném vyhotovení protokolu z jednání, kdy místo § 119a o. s. ř. je uveden § 119 o. s. ř.; procesní postup soudu nebyl však porušen a řízení v dané věci tudíž netrpí vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Dovolací soud se dále zabýval dovolací námítkou zpochybňující závěr odvolacího soudu, podle něhož žalobkyně neprokázala skutečnosti, které by opravňovaly původního žalobce podle § 597 odst. 1 a odst. 2 obč. zák. odstoupit od kupní smlouvy uzavřené s žalovaným. Uvedenou námítkou uplatnila žalobkyně dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. - nesprávné právní posouzení věci.

Nesprávným právním posouzením věci ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. je pochybení soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy případ, kdy byl skutkový stav posouzen podle jiného právního předpisu, než který měl být správně použit, nebo byl-li sice aplikován správně určený právní předpis, ale soud jej nesprávně interpretoval (vyložil nesprávně podmínky obecně vyjádřené v hypotéze právní normy a v důsledku toho nesprávně aplikoval vlastní pravidlo, stanovené dispozicí právní normy).

Nesprávné právní posouzení věci je způsobitelným dovolacím důvodem jen tehdy, jestliže právě na něm napadené rozhodnutí spočívalo, jinými slovy bylo-li rozhodující pro výrok rozhodnutí odvolacího soudu.

V dané věci jde o aplikaci příslušných ustanovení občanského zákoníku upravujících postavení kupujícího při uplatňování práv z odpovědnosti prodávajícího za vady předmětu koupě.

Podle § 597 odst. 1 obč. zák., ve znění platném k datu uzavření kupní smlouvy, pokud dodatečně vyjde najevo vada, na kterou prodávající kupujícího neupozornil, má kupující právo na slevu ze sjednané ceny odpovídající povaze a rozsahu vady a jde-li o vadu, která činí věc neupotřebitelnou, má též právo od smlouvy odstoupit. Podle druhého odstavce téhož ustanovení má kupující právo odstoupit od smlouvy i tehdy, jestliže jej prodávající ujistil, že věc má určité vlastnosti, zejména vlastnosti kupujícím vymíněné, anebo že nemá žádné vady, a toto ujištění se ukáže nepravdivým. Občanský zákoník pojem vady přímo nedefinuje; zásadně je však nutno za vadu považovat nedostatek takové vlastnosti, která se u věcí téhož druhu a stáří obecně předpokládá a jejíž neexistenci je možnost využití věci k danému účelu nikoli nepodstatně snížena. Dospěl-li odvolací soud k závěru, že v daném případě je vytknutá vada prodané věci odstranitelná, protože existuje možnost opravy vozidla, a zároveň neuznal za oprávněnou argumentaci srovnávající předpokládanou cenu opravy s kupní cenou, když při sjednávání kupní ceny spíše nižší, než odpovídalo tehdejší hladině cen ojetých vozidel obdobných typů, bylo přihlédnuto ke stáří a stavu prodávajícího vozidla, není jeho právní posouzení správné. Vytčená a odvolacím soudem uznaná vada motoru, pro níž původní žalobce odstoupil od kupní smlouvy, je sice z technického hlediska vadou odstranitelnou, ale náklady na odstranění této vady by mohly podle znaleckého posudku dosáhnout přibližně ceny, za níž byl automobil koupen, proto nelze uzavřít, že vada je vadou odstranitelnou, a že odstoupení od smlouvy nebylo z tohoto důvodu po právu. Neupotřebitelnost věci je totiž třeba ve smyslu § 597 odst. 1 obč. zák. posuzovat se zřetelem k povaze a účelu věci. Za neupotřebitelnou je třeba považovat takovou věc, u níž vyšla najevo neodstranitelná vada, a předmět koupě nelze pro ni užívat dohodnutým způsobem nebo řádně, nebo vyšla najevo obdobná vada, která je sice odstranitelná, avšak náklady na opravu jsou neúměrné ceně věci - oprava by byla ekonomicky neúčelným nákladem v poměru ke kupní ceně, což způsobuje, že zjištěná vada je vadou neodstranitelnou. Závěr odvolacího soudu, že v daném případě je vada motoru vadou odstranitelnou, a že původní žalobce nebyl oprávněn od kupní smlouvy odstoupit, není tedy správný a je v rozporu s dosavadní judikaturou (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 9. 1988, sp. zn. 3 Cz 59/88, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1990, sešit č. 6 a rozsudky Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 3. 2000, sp. zn. 33 Cdo 1719/98 a ze dne 28. 11. 2002, sp. zn. 33 Odo 556/2001).

Dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl tedy uplatněn právem.

Protože nebylo možno dospět k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud České republiky

podle § 243b odst. 2 o. s. ř. rozsudek odvolacího soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i tento rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)